

Előfizetési feltételek:
 Fizetendő Debreczenben.
 Egész évre 2 frt.
 Fél évre 1 „
 Községeknek 62 kr. évi postadíj előleges
 beklüldése után ingyen.
 Egyes szám ára 4 kr.
 Szerkesztőségi és kiadói iroda:
 Rózsa-tér 16-dik sz. házban, (kenyér-piacz)
 Vilmos sörcearnoka szomszédságában.)
 Kéziratok vissza nem adtnak.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

Hirdetési díjak:
 Négy-hasábos petit sorért 5 kr.; többso-
 rinél 4 kr.
 Nagyobb és többszöri hirdetéseknel nagyon
 kedvező engedmények tételnek.
 Bélyegdíj: minden beiktatásért külön 30 kr.
 „Nyilttér“-ben megjelenő közlemény
 minden petit sora 15 kr.
 Hirdetések és előfizetések helyben a kiadói
 hivatalnál, Csáthy Fer. és Társa, Telegdy
 K. Lajos és László Albert könyvkereske-
 désében, Budapesten: Goldberger A. V.,
 Blockner J., Eckstein Bernát és Haasenstein
 és Vogler, Bécsben, Prágában Haasenstein
 és Vogler, A. Oppelk, Schaleck H. és
 Párisban, Hamburgban és Majnai-Frank-
 urtban: G. L. Daube és Mosse Rudólf
 hirdetési intézetében fogadtatnak el.

Czifra nyomoruság.

— Okt. 10.

„Tekintetes ur“ a neve sokszor a hivatal-
 ban, pedig csak a czifra nyomoruság egyszerű
 katonája, ki a legsajnosabb harcot vivja a
 sorssal megélhetésért.

Ez a dijnok. A napdíjas irnok, kiknek
 osztálya több mint tizezer tagot számlál.

Nem sok gondot fordítanak rájuk, pedig
 nélkülözhetetlenek s ép azért feltűnik, hogy
 Sopron város mit tett érdekükben? — Azt,
 hogy összes dijnokai évi fizetését 500 forint-
 ban állapította meg és ad nekik 120 forint
 lakpénzt.

Hol késik az állam, és hol késnek gazdag
 városaink és ezek közt Debreczen; hol önálló
 hivatalokat kezelnek, rosszul díjazott s biztosí-
 tékot letett napdíjas irnokok!!

A „Győri Közlöny“ így ír ebben a do-
 logban.

Sopron városáé az érdem, a kezdeményezés
 dicsősége, hogy a dijnokkérdést elsőnek oldotta meg
 az országban és megoldotta úgy, hogy a városnak
 becsletére, a szegény dijnokoknak igaz öröme
 válik.

Ezen alkalommal nem mulaszthatjuk el, hogy
 Győr város közönségének figyelmét föl ne hívjuk
 a városnál alkalmazva levő dijnokok sorsára, akik
 keserves munkájukkal ugyancsak rászolgálnak arra,
 hogy feljök forduljon a közönség figyelmé, amely
 talán nem is álmodik arról, hogy akkor, mikor a pol-
 gármester nem éppen megvetendő fizetését fölemel-
 ték 1600 frtal, van a városházánál 24—25 olyan
 alkalmazott, akik egész nap görnyednek az íróasztal
 mellett olyan fizetésért, mely még az éhhaláltól sem
 mentheti meg őket. Nem nagytás, a dolognak nem
 fölfuvása ez, amit mondunk. Van ma a városnál
 24—25 dijnok, aki naponként kap 1 frt díjat s ha
 éveken át szorgalmasan huzza a nyakába akasztott
 igát, a polgármester ur különös kegyelme folytán
 10 kronkint fölemelkedhetik egész 1 frt 50 krra.
 Számítsuk csak, hogyan lehet ebből megélni egy
 családos embernek. Ha a napdíjat 1 frt 20 krra
 tesszük (ez felel meg leginkább a valóságban), keres
 az a dijnok egy éven át 438 frtot. Ebből lakbérre
 egy szoba és konyháért fizet 80 frtot. Saját és csa-
 ládja teljes ruházására csak 70 frtot, amiből ugyan
 nem igen bőven kerül. Fűtés, világítás, mosás s

egyébre 80 frt. Marad az élelmezésre 208 frt vagyis
 naponként 56 krajczar. Kérdelem, mit lehet 56 krért
 főzni, hogy abból egy család jóllakjék? És ha a
 családban betegség, haláleset történik, vagy hurczol-
 kodni kell s más előre nem látható kiadások jönnek
 elő, miből vonhat le ezek födözésére a családfő? A
 házbérből? nem lehet! Főzni, fűteni is kell. A szá-
 jától vonja el a betevő falatot? Bizony csak ez az
 egy eset lehetséges, de akkor a test nem bírja a
 munkát. Nem jól van ez, kérem! A 19. századnak
 nagyon jellemző vonása az, hogy a gazoknak palotá-
 kat építenek, gondoskodnak róluk, hogy friss leve-
 gőjük, fürdőjük, jó ételük, sőt néha-néha boruk is
 legyen, de a szegény munkástól elvonják a betevő
 falatot.

Az állatkinzás ellen törvényeket, szabályren-
 deleteket hoznak, hanem az embert agyoncsigázzák
 s lélekölő munkájukért alamiznaszámba menő fize-
 tést adnak. Ezen okvetlen kell segíteni, ezt tűrni
 nem lehet, nem szabad. Mindig csak azok zsebet
 tömni, akiknek úgy is van tisztességes fizetésük s az
 irodákba eldugott páriákról megfélekedzeni, ez nem
 illik a fennen hangoztatott humanizmus keretébe.
 A város, amely ezeket és ezeket költ haszontalan-
 ságokra, nem tűrheti, hogy munkásai éhezzenek.

De más oldala is van a dijnok kérdésnek.
 Nálunk a városházánál oly kevés a kezelő személyzet,
 hogy igazán neveléses. Ez okozza azután azt a
 furcsa helyzetet, hogy a dijnokokra olyan munkák
 végzését bizzák, a melyek felelősséggel járnak. Ezt
 máshol felelősödött tisztviselők végzik, nálunk dijnok-
 kok 1 frt, 1 frt 20 kr. napidíjért. Miért nem léptetik
 elő az arra alkalmas dijnokokat? Vagy tán a k o r
 már nem tudná azt a munkát elvégezni, a mit most
 végez? Hiszen a fölesküdtött hivatalnokok érdeke is
 megköveteli, hogy a fontos munkákat ne dijnokok
 végezzék, mert azok a felelősség alól kibújhatnak,
 sőt nem is tartoznak felelősséggel.

Végre sürgeti a dijnokok helyzetének javítását
 — illetve egyesek állandósítását — azon körülmény,
 hogy ők teljesen egy ember, a polgármester kegyel-
 metől függnek. Lehet-e olyan hivatalnoktól lelki-
 meretes, odaadó munkálkodást kívánni a kinek
 saanyaru jövedelme mellett mindig attól kell tartania,
 hogy addig míg bírja a munkát, tűri, de azután ki-
 dobják az utcára, mint a kifacsart cziromot. Nem
 hiszem, hogy ily állapotok mellett az ügyesebb
 dijnok szekererudja nem áll mindig kifelé s ne
 kacsintana arra, a hol jobban megfizetik a munkáját
 és alkalomadtán siet otthagyni a városházát czök-
 mőkostul. Ez nem kívánatos, így a város nem szá-
 mithat jó munkásokra, mert régi dolog: „olcsó
 husnak hig a leve.“

Jó lesz ezt meggondolni, Sopron város példáját
 követve, rendezni ezt az ügyet. Ne álljanak elő
 mindig azzal: „nincs pénz.“

Eddig a győri ujság.
 Tegye a szívére kezét minden város atya
 és vallja be, nincs-e igaza a győri közvélemény
 tolmácsolójának?

Egyébiránt a városukba megalakult dijnok
 egyesület derék elnöke Márk Endre ügyvéd
 ur fáradságtalan szorgalma és jó indulata mi-
 előbb sikerrel oldja meg a debreczeni dijnokok
 ügyét és reméljük, hogy senki nem fogja e derék
 uri ember példás törekvését megakadályozni.

Némó.

Néhány őszinte szó.

— Okt. 10.

Néhány nap választ el azon időtől, a mikor a
 hazánk ezredéves emlékére rendezett országos ki-
 állítást befejezik. Az eddigi siker oly nagy, olyan
 teljes, mely a magyar nemzet minden fiát büszke
 önérettel, biztató reménnyel tölti el a jövő iránt.
 A külföld, mely félvállról beszélt a magyarral, cso-
 dálkozva látja e nemzet haladásának gazdag kincseit
 és elismeréssel, magasztalólag szól haladásunk két-
 ségbevonhatlan tanujeleiről.

Kiállításunkat távoli országokból, messze vi-
 lágrészekből jönnek megtekinteni. A világ sajtója
 foglalkozik az elért sikerek nagyságával. Beigazol-
 tuk, hogy nemzetünk, mely védbástya volt kelet és
 nyugat harcza között, a béke áldásait kulturális
 czélok elérésére, kereskedelme, ipara, földművelésé-
 nek fejlesztésére használta fel. Amit a multban
 mulasztottunk, erős akarattal pótoltuk s ma méltó
 helyet foglalunk a művelt nemzetek sorában. Hol
 van az a nemzet, mely ily rövid idő alatt ennyi és
 ilyen sikert volna képes elérni?!

Ismételjük, hogy a legtavolabb világrészekből,
 országokból jönnek hozzánk, hogy lássák, mire
 képes egy haladni vágyó rokoni nemzet s ugyan-
 akkor sajnosan kell tapasztalunk, hogy nemzetünk
 fiait és leányait nagy része még nem tekintette
 meg azon kiállítást, melyről még ellenségeink is
 elismeréssel nyilatkoznak.

Néhány nap még és be lesz fejezve a kiállítás
 A kik látták a nemzet haladásának kincseit, reme-
 keiket elragadtatással beszélnek az alig remelt fényes
 sikerről. Nemzetünket részvétlenséggel vádolni nem
 lehet, hiszen a legutolsó pór is lelkesen ünneplte
 nemzetünk ezeréves fennállásának ünnepén! Mi

lehet mégis annak oka, hogy olyan sokan maradtak
 el a kiállítástól akkor, midőn a lehetőség meg
 volt adva a kedvező alkalom, hogy szegény és gaz-
 dag megtekintse a szép fővárosban rendezett fényes
 sikert kiállítást?!

A felvett kérdésre könnyű megadni a választ.
 Lehetnek akik a kiállítás mesés kincse, a főváros
 pazar fénye után itélik meg a nemzet anyagi körül-
 ményeit. Az ilyenek méltán vádolhatják közönséggel
 azon nemzetet, mely e tekintetben váddal nem ille-
 hető. Igaz, hogy vannak, akik merő fukarságból nem
 látogatták meg a kiállítást, sőt olyanok is vannak,
 akik a kiállítás megtekintésének költségeire meg-
 kétszerezett fizetést kaptak, mégsem teljesítették
 ebbeli hazafias kötelességüket: de ezekért az egész
 nemzetet vádolni nem lehet!

Ezt csak amugy mellékesen említettük fel,
 hanem rá akarunk mutatni, hogy mi annak tulajdon-
 képeni oka, hogy a kiállítást oly kevesen látogatták?
 Ennek legfőbb oka a kereskedő, iparos és gazdálkodó
 osztály szegénységében keresendő és található fel!

Régen volt a nemzet ilyen súlyos anyagi viszo-
 nyok között, mint most van. A szegénység békót vér
 még a legszentebb hazafias kötelesség teljesítésére
 is. Valljuk be, hogy az iparos, kereskedő és gazdál-
 kodó nép azért nem látogatta meg a kiállítást, ami-
 ként azt látogatnia kellett volna, mert szegények
 vagyunk.

Az üzletek üresen állanak, az iparos alig árul
 annyit, hogy száraz kenyere legyen, a gazdát a ter-
 mény és jószág olcsósága, a sok elemi csapás, meg
 az állati ragályok folytonos uralkodása a tönk szélére
 juttatta. Nem túlzás ez, hanem a valóság jelzése.
 Kérdjük, lehet-e okolni azon hazafias érzelmű em-
 bert, aki szívesen osztoznék azok örömeiben, akik a
 kiállítás sikere felett örvendenek: de nem képes
 néhány forintot e czélra fordítani. Ez tehát az ok,
 melynek miatta oly sokan maradtak vissza a kiállítás
 megtekintésétől, s nincs is rá reményük, hogy oda
 juthassanak, mert megperdült a dob az adóhajtók
 kezében!

Tény az, hogy nehéz életet élünk, mindamellott
 nem mulaszthatjuk el felhívni városunk és megyénk
 közönségének figyelmét arra, hogy a kiállítás befe-
 jeztének ideje közeleg. Aki teheti, ragadja meg a
 kedvező alkalmat, hogy a kiállítás síkegyében gyö-
 nyörködhessek. Olyan alkalom ez, mely örömmünnepe
 a nemzetnek, mely ezeréves viszontagságos mul-
 tunkra emlékeztet, mely reményteljes jövővel
 kecsegtet. Ezt elmulasztani igazán sajnálatos, azért
 akik tehetik használják fel a még hátralévő időt és
 látogassák meg kiállításunkat.

Sz. Sz.

TÁRCSA.

Bűnhődés.

— Rajz. —

Tudtam, hogy nagyon szeret, azt is tudtam,
 hogy én is vonzódok hozzá. Ez a vonzalom pedig
 szerelem volt — s e szerelem boldogító lehetett
 volna mindkettőnkre, ha nekem egy kevésbé jobb
 szívem van. Nem volt köztünk gát; szép, megelé-
 gedett családi életet alapíthattunk volna, a mi be-
 töltheti nyugalommal a szívet.

De én csak játékhöz voltam szokva. Kaczér
 érzéketlenséget képzeltem szívembe ott, hol a sze-
 relem virágozott, mintha fölöttem nem uralkodott
 volna az agyanevezett — öröktörvény.
 Hej pedig most más színbe látok mindent!
 Most tudom már, mint tévesztém életutamat, most,
 mikor már késő.

Sok bűnöm van, de egy se oly nagy, mint az,
 melyért bűnhődöm, mely kizár, gyöőr szüntelen,
 mely nem vádol és mégis szívemig hat, hogy az
 végkép megsemmisüljön. Az a feljáró lélek előttem áll
 némán, nem is néz reám haragosan, hanem fájdal-
 mas tekintést reám vetve, szívére szorítja kezét...
 Éppen úgy, mint ahogy őt utoljára láttam...

Régen volt; — szép tavaszi napok jártak,
 mikor mi egy házban laktunk. Naponta találkoztunk
 a folyosón, verendán; ő reám nézett gyakran, mikor
 azt hitte, hogy nem látom.

Egyszer aztán megemlésték előttem, hogy én
 ügyes leány vagyok ő meg jó párti! Megértettem.
 Nos, — hát következéskor én is rá néztem,
 és szemébe mosolyogtam, s ezzel megkezdődött ez a
 dolog. De engem érdek nem vezetett; én nem gon-
 doitam egyébre, mint egy kis játékra ezzel az em-
 berrel, kinek nemesen dobogó szívét úgy össze-
 törtém...

Észre vettem, hogy ez a derék ember szép,
 mondhatom, a férfi szépségek példánya, egészséges,
 piros arccsal. Azt is tudom hogy én is szép vagyok,
 de csak érdekes halvány arczom van. Irigyeltem
 ettől az embertől az ő pirosságát, mert nekem nem
 volt. Akartam hogy ő is oly halvány legyen, mint én.
 Mert emlékeztem, hogy valamikor én is, — mint
 mondani szokták, — nagyon szép leány voltam,
 úde, mint egy piros rózsabimbó, de egy gonosz ér-
 zelem, egy korai családás lehervasztá arczom rózsáit.
 Minek legyen meg az másnak, — s éppen egy fér-
 finek?!

Kaczérkodtam, és ő azt hitte, hogy szeretem.
 Hát az meglehet, hogy igaz is volt, mert éj sötét
 szeméinek a ragyogását nem tudtam kiállani bár-
 milyen korrektt is voltam a tettetésben.

Egyszer aztán megkérdezte tőlem, ha lennék-e
 az ő felesége? En hagytam kibeszélni magát, és
 azután — mosolyogtam. Mit feleltem rá?!. . . Azt,
 hogy erről még nem gondolkoztam s utánna hall-
 kan nevettem, ő pedig reám veté busan tekintését,
 kezeit keblén összetette s csak ennyit mondott olyan
 hangon, mintha a sírból jönne:
 — Ezt nem érdemeltem!

Nem vádolt, nem átkozott, de e pár szó éle-
 sebben hatott a vád és átoknál, mert nem vett elég-
 tételt, hanem — a szívemet törte össze.

Másnap elutaztam és — férjhez mentem. De
 a családi élet nem hozott nekem örömeket; férjem-
 től elváltam. És a magányban mindég megjelen
 előttem az a férfi, kit én megakartam csálni, és ki
 mégis engem sebzett halálra, mikor mondá: „ezt
 nem érdemeltem...“

Ide jár hozzám ez a lélek, és felsír ilyenkor
 szívem: óh bárha szeretni a k a r t a l a k volna!
 Akor nem lenne rövid életem ily boldogtalan! . . .
 Pedig valójában én őt a z ó t a nem láttam.
 És már látni ez életben soha nem is fogom, mert
 egy sír áll közöttünk. Egy néhány lábnyi mélység

jobbán elválaszt tőle mint egy oceán. A szép, a jó
 ember piros arcza halvány lett, mert vad kevélysé-
 gemben úgy kívántam, elrablá a kegyetlen halál,
 még mielőtt hibámat megmagyarázhattam vagy jóvá
 tettem volna.

Gyakran meglátogatom a temetőbe s teszek
 friss koszorút a hideg márványköre. Hiszen én is
 ott nyugszom vele; élő halott vagyok immár. Hogy
 mint szerettem, hadd tudja meg ő oda len; sírjához
 a márványt én tettem, s csupán két nevet véset-
 tem rá fényes betűkkel: — az övé mellé az enyé-
 met is.

A georgina és őszi rózsza koszoru ráhajlik a
 szerelmesként ölelkező két névre, de el nem fedi
 s ott fénylik az őszi nap sugarainál, gyászos törté-
 netet fedve az a két név:
 „Sándor és Angela“

Kéray Elza.

Gizike monológja.

Fel vagyok avatva, — kisasszony lettem. Igaz
 hogy udvarlóim már szép kisasszonynak neveznek.
 de hivatalosan az a szép hosszú bali ruha tett engem
 Oh Istenem egész megváltoztam — abban a hosszú
 bali ruhában. Igenis megváltoztam, — sokkal köny-
 nyebb lettem. Azelőtt „nassoltam“ szappanbuboré-
 kokat eregettem, baba ruhákat varrogattam; de
 most már nem tehetek ilyeneket, mert kinőttem a
 baba ruhából.

Büszke is vagyok erre mert az a szeleburdi
 Birleke még mindig papir sziveket vagdos és mala-
 czokat rajzolgat. Nem is barárkozom többé vele
 mert még megszólnának érte.

Hej, ha vissza gondolok, mikor n kivilágított
 tánczterembe léptem, hogy fogtak körül a fiatal
 emberek! Rövid idő alatt kis piustánczrendem tele
 volt firkálva nevekkel s mikor hozzám lépett a tej-

fölös szájn Barna Pepi, a ki most tette le a szigor-
 latot és felkért az első négyesre: nem mondhattam
 neki mást, mint „le vagyok foglaltva“.

Kaptam is ezért anyámtól, megkökött s halkán
 odasugta nekem: „Te bugris, hogy lehetsz olyan
 műveletlen, hisz nem vagy mondják, „le vagyok fog-
 laltva“, hanem „már angazsálva vagyok.“

No de azért pompásan mulattam. Mikor a
 cigány rákezdte a csárdást: majd kiugrottam a
 bőrből. Az első Golyó Lacczival a „Bogyal Híradó“
 szerkesztőjével jártam. Jól megforgatott és ügyesen
 ugrált, de mégis roppant szégyeltem magam mellette
 mert a fehér batiszt kravátlíja felcsuszott egészen
 a fülig. Ugy nézett mindenki ránk, majd a föld alá
 sülyedtem szégyenletemben.

Nem akartam félbe hagyni vele a tánczot,
 mert nevetem talán bele sem tette volna lapjába,
 mig így én lettem a legelső a hölgyek névsorában.

A walczert Rupp Tónival jártam. Olyan ügyet-
 lenül ugrált, hogy szerettem volna azonnal félbe-
 hagyni a tánczot. Már félig be is volt csipve s táncz-
 közben olyanokat sugott a fülembé, hogy úgy
 elpirultam, mint egy lángra gyult város. „Jaj
 Gizike eszem a zuzáját“, mondogatta egyre. No
 nézze meg az ember, hát nem a zuzámra fáj a foga.
 Adtam neki egy jó nagy füget s ott hagytam.

Mikor az első négyesre feláltak a párok: el-
 bujtam a ruhatárba, hogy ne kellessen atyám barát-
 jával, azzal a kopasz mérnökkel tánczolni; ki velünk
 jött a hába s az „a“ betűt sem tudta magyarágul
 kiejteni. Hiába volt, mert a mérnök látva azt, hogy
 megszóltam előle: távoznai készült s a ruhatárba
 jött atyammal. Jaj mért nem bujtam inkább a vendég-
 löi nagy szekrénybe: ott soha sem akadt volna
 reám senki.

A négyest tehát akarva, nem akarva vele
 kellett végig szenvednem. Mikor táncz közben néha
 félém fordult, én félve fordultam el tőle, a mire ő
 aztán olyan echt sváb dialectussal mondta: „Kum-

Irodalom és művészet.

*Az „Ország-Világ” legutóbbi 40-ik száma a következő érdekes és gazdag tartalommal jelent meg: A vaskapu megnyitása (öt képpel) Dr. Falk Zsigmondtól, Mátyás király, (Drámai prólóg hét képpel) E. Kovács Gyulától. A Ferencz-József hid és építési. (Hét képpel.) Az aldunai vaskapu-szabályozási m. kir. művészetének szemlézete (öt kép.) Egy a sok közül (novella) O s s m a n n A. tól. B l a n k a k ö l t e m é n y K e m é n y f f y - t ó l. B é n i b á c s i (Regény-folytatás) F i l l i e r - C l a u d - t ó l. A z e z r e d - é v e s o r s z. k i á l l i t á s z s z ű r i t a g j a i n a k I. c s o p o r t j a. (Huszonkilenc arckép.) Gesztenyében, P e t r i M. - t ó l. A z a s s z o n y (novella) A l a p i B é l á t ó l. V i l á g f o l y á s A d o r j á n S á n d o r - t ó l. V á s á r h e l y i P á l (arckép.) A vaskapu királynapok (3 kép.) Uj hangversenyterem a fővárosban (képpel.) Az üllői úti új iparművészeti múzeum (kép.) Rotok. Hirdetések. Rejtvények, stb. stb. Külön melléklet; Sz e p a s s z o n y (Delphit Alfréd regénye.) Az „Ország-Világ” a legolcsóbb képes hetilap. előfizetési ára negyedévre csak 2 frt. Előfizetéseket a kiadóhivatal címére kell küldeni (Budapest V. Hold u. 6 sz.), mely mutatványszámokat kívánatra bárkinek ingyen küld.

*Magyarország a millenium idejében. Ezen címet viseli a Maurencie Gyula igazgató kiadásában megjelenő az Ezeréves Magyarország és a Millenium kiállítás című díszmű II. kötetét képező illusztrált mű, melynek 3-ik füzetét most hagyta el a sajtó. E füzetben találjuk a június 3-iki díszmenet banderistáinak utolsó képsorozatát a pusztaszeri emlékkötet felvételének ünnepségét, valamint a Budapesten megtartott ifjúsági tornaversenyt feltüntetve kiválóan sikerült képeket, amely ünnepségeken fővárosunkban a király is részt vett. A hazai fürdők közül a remek fekvésű Tencsén-Teplitz és Borszék fürdők találtak felvételre. E pártatlan kiállítás és négy nyelven megjelenő díszmenet legjobb ajánló levele az az óriási érdeklődés, a melyben a nagy közönség a mű első kötetét részesítette. s a mely siker indította a mű igazgatóságát ezen II. kötet kiadására. A II. kötet 6 füzetből fog állani. Minden egyes füzet ára 40 kr. Kapható minden budapesti és vidéki könyveskereskedésben: megrendelhető a kiadóhivatalban Budapesten, Teréz körút 37., főlemezlet (Kunosi Vilmos és Fia műintézetében.)

*Jogásznaink figyelmébe. A legközelebb kihirdetendő „B ü n v á d i P e r r e n d t a r t á s”-ról szóló törvény részletes magyarázattal és betűrendes tárgymutatóval Dr. Perjessy Mihály főhercegtemplomi kir. ügyész által e napokban ki fog adatni. A mű könnyen kezelhető és áttekinthető olvasó (egy frt ötvén kr.) Zsebkidrás különösen a gyakorlati jogásznak tesz igen jó szolgálatot. Megrendelhető a szerzőnél Fehérvárron.

*Klasszikus Arany biblia cím alatt pártatlanul fényes díszmunka van a sajtó alatt. A mű két hatalmas folió kötetből fog állani. Az első kötet, mely az üdv-6-özövényi történelmet, Izrael viszon- tagságos életét adja, a Szentírás elbeszélése szerint a modern kutatás vívmányainak felhasználásával Dedek Crescens Lajos; a második kötet, az új-özövény-özövényeket és Jézus Krisztus életét, Hock János írta. Szerzők a mivel nagy közönség fejlett igényeinek óhajának a kiváló biblikus művel eleget tenni. Az első kötethez Vasváry Koltcs hercegprímás, a másodikhoz Császká György kalocsa érsek írt előszót. — A három színben nyomtatott díszmunkához, melynek csimlapja mintegy 20 színt tüntet fel s a legszebb Corvin-kódex után készült, 126 színes műmelléklet és igen gazdag kiviteli családi krónika járul. A műmellékletek Rubens, Rembrandt, Michelangelo, Carlo, Dolci, Champagne, Veronese, stb. klasszikus műveit mutatják be teljesen hű és igaz másolatban. A mintafüzet most, az első kötet még karácsony előtt jelenik meg.

Színház.

„BUKOW.” Ha akkor, midőn Bukow össze- löveti Madéfalvát nem láttuk volna az egész, kis falut még mindig oly sértetlennek és oly szép nagygnak, a minő sohha nem volt és talán nem is lesz, hanem egy távoli pásztorház fel-fellobbanó fénye jelzi a felgyuj-

manc náher sie dummens Grödl! No köszönöm szépen, illet még rövidruhás koromban sem mondtak nekem!

A négyes után ismét csárdásra gyújtott rá a cigány. Én faképnél hagytam a sváb mérnököt s oda rohantam a cigányhoz. A zsebkendőmbe bele volt kötve 37 krajczár, melyet uzsonna pénzemből s poroltam össze, s ezt mind oda adtam a cigány- nak, hadd huzza el nekem azt a „hires” I c z a r i c z a „nótát.”

Alig, hogy a cigány ráhuzta nótámat, máris ott termelt mellettem az én kedves hadnagyocskám. Mikor megpillantottam Kóráz Berczit: szívem elkezdett hevesen dobogni. Szerettem ezt az embert, minék tagadnám. Igaz, hogy csak fél füle van az egyik oldalán, de ez csak széppé teszi őt, mert pár- bajban vágta ketté a másik felét. Hej de kitűnően mulattam vele! Táncz közben olyan jól áll neki, mikor a cigánynyal fenhangon énekelte:

„Iza-ricza kukoricza
De szép leány ez a Giza!”

Mondhatom pompás gyerek s a mi fő: nagyon lovagias. Valami jogászcsocka véletlenül lábomra lépett s elfelejtett bocsánatot kérni. Kóráz Berczi odalépett s fölön legyintve őt kérdé: „Hát a pardon hol maradt?” Tudom biztosan ebből is párba lesz, mert ott a helyszínen nyomban névjegyet cseréltek. Jaj, csk az orrát vágná ketté az a jogászcsocka, ugy még sokkal szebb, érdekesebb lenne Kóráz Berczi.

A szünóra alatt a „büffében” ültünk, köztünk az a sváb mérnök is. No ez az egyszer nem haragud- tam rá, mert pezsgőt hozott. Pezsgő!... hej már 8 éves koromban is volt guszgusos pezsgőre s ime most előttem volt. „Trinkens sie dummes Pazel” szölt felém fordulva a sváb mérnök s felém nyújtá a poharat. Szüleim azonban kiragadták kezemből a poharat s azt mondták, hogy jó lesz nekem a imonádé is.

tott falut, emlékeztetve a Sakespeare korabeli szin- padit technikára, ha a megriadt asszony nép között valamivel nagyobb, természetesebb lett volna a pa- nik és ha az öltözetekben jobban feltűnt volna a népviselet, mely ma is is ugyanaz, mint századokkal ezelőtől, ugy az előadást teljesen sikerülne mond- hatnók, melyből az oroszlanrész feltétlenül Sziklai Miklóst (Kaszás) illeti, ki a jószívű öreg csángót a maga eredetiségében és a darab intenciójának teljesen megfelelően kreálta. Komjáthy (Lázár Imre) és Komjáthy né (Lázár neje) szintén kifogástalan alakítás mutattak be.

„RAPHAEL.” Vári Antalnak egy nagy hibája van, hogy ismeri az örök szépet, rajong érte és minket is megakar arra tanítani. Késő, nagyon késő! Ha Raphaelt ugy mutatja be, mint — a mi nézetünk szerint, — kifogástalan világfit, ki művészetével, vív, nőket hódít, családi szent- élyeket dul fel, ártatlan modelleket megcsal s midőn ilyen idegeit és lelkületét teljesen tönkre tette, nőül veszi azt az őrzőngő hercegnőt — Antoniot — (Komjáthy né), akkor a „j a m m o” helyett most az ő indulgató dudolnók az utcán, vagy Raphael kalapot, nyakkendőket viselnek, de így...

Megbocsátjuk az egyháznak, a miért kidobva templomának alapkövét, mely az örök szeretet és az emberi egyenlőség nevében tetetett le-elítelt azt a Raphaelt, ki ideálját egy pór leányban lel fel és guny mosoly kíséretében unalmasnak és émyelgős- nek nevezzük azt a szép szerelmi idylt. Hiába oly szép, kedves és ártatlan az a Stella, mint a hogy azt Molnár R. bemutatta, hiába az az elvitézha- tatlan természetesség, melylyel a beteg Raphaelt Komjáthy személyesítette, a végeredmény mégis csak az — mint volt, hogy Stella anyjának Margari- tának (F. Csigházi) leánya halála miatti kétségbe- eset sikolyát csaknem hahotával fogadjuk.

S mindent miért? Mert mi is a kaszok em- berei vagyunk, mert irigyeljük azokat a szent- érzelmeket Raphaeltől és Stellától, de még nem vagyunk oly rosszak, hogy ezt nyíltan be tudnók vallani, csak szidjuk Váradit a miért így meghami- sította a történelmet és egész este unalmas dikciók- kal traktál.

Ó tempora....

A „LE DRAGON DE LA REINE” PREMI- ERJÉI. Méltán csodálkozhatnánk, ha a librettot nem a Rákosi — Evva fordító czég kezeiből vettük volna, mely körülmény is létjogossá tette a nagyon közép- szerű operettet a magyar színházban is. Ez a darab a bohóságot, siklamós szellemességet követelő francziáknak van írva, a mi különben a mi karzata- inkat is élénkségre hozza, de nem érdemi meg az operett nevet, daczára elég gazdag zenéjének. Bizony Offenbach és Planquette gyöngyei mellett nagyon-nagyon hatástalannak bizonyult ez a három est, melynek díszes kiállítására a színtársulat oly sokat pazarolt. Figyelemre méltó és jellemző körü- mény, hogy első sorban a szövegről szölvünk, mely az első felvonásban lanyha, cselekmény nélküli, de a második felvonásban élénk kifejeződére kerül és bizonyára jobban köti le figyelmünket, mint a zene. Ez utóbbiban nagyon csaldott az, ki Wenzel neve után indulva, dallamos cseh zenét várt. A szerzőtől ugyan nem tagadhatjuk el Dvorzak befolyását, a fel- fejezőllámó tehetség nyomait sem lehet tőle kicsiny- leteleg elvitatni, rythmus is van, bár gyéren, a zenében, de nincs benne következetesség, igazi zenei érték s a mi érdeme volna: egyes tételeknek ügyes hangszereleése — az a kevés vonóhangszer felett rendelkező orchester miatt észrevétlenül, hatástalanul hangzik el.

A földszint eléggé hűvösen viselte magát. Az előadások nem viselték magukon (a közönség részé- ről) a premierek jellegét, bár egyes jeleneteket za- josan megismételtetett.

Ilyenek az első felvonás duettje, a második felvonás triója, és karasztikus Carmen-travestatiája, a harmadik felvonásban pedig az élénk entreact és a visszatérő bordal.

Kár, hogy a jólszervezett férfikarnak oly kevés szerep jutott.

Ha a hallgató csak kis részben volt kielégítve, a szemlélő nem panakodhatott. Rengeteg jelmez- pazzarlással ellensúlyozta az igazgató a darab gyön-

Hogyne limonádé! Az betegeknek való, én pedig nem vagyok az. Igaz, itt a szív körül olyan szorulat érzek, de ez csak akkor van, mikor Kóráz Berczit látom.

Kis idő múlva távoztam er asztaltól. Pezsgőre fáj a fogam s ezért oda léptem Golyó Laczihoz a „Bogyai Híradó” szerkesztőjéhez:

Laczi bácsi fizessen egy üveg pezsgőt! — „Nem tehetem kedves Gizuska, mert csak holnap folynek be az előfizetési pénzek.”

Ezt olyan őszinteséggel mondta, hogy egy perczig sem kételkedtem szavaiban, hanem siettem a becsipett Rupp Tónihoz s neki panasoltam el bajaimat.

„Akár egy tuczatot is, eszem a zuzáját!” kiál- tott ő s a következő percben már ittam a kellemes, jóízű pezsgőt. — Olyan jó kedvem támadt tőle, hogy Kóráz Berczit csillagos égne néztem. De csak olyan borus égne, mert csak egy csillagot láttam rajta.

Már hajnalodni kezdett, mikor eltávoztunk a bálból. Egész sereg fiatal ember kísért ki a kocsihoz s ki ki meg is csókolta kezemet. Valamelyik beszölt a kocsiába: „A viszontlátásra nagysád!”

Ezen vitatkoztam egész uton hazafelé anyám- mal. Ő azt állította, hogy ez a „nagysád” kifejezés neki szölt, én pedig biztosan tudom, hogy nekem. No, jól van, én örömet átengedem neki, csak vigyen el nemsokára ismét bálba.

Oh, ott az ember elfelejti, hogy valamikor „na- solt” babaruhákat varrogatót és malaczkokat rajzolt. Mindent mindent el lehet ott felejtetni, csak azt nem, aki észrevétlenül szívünkbe lopódzott.

Ah de már álmos vagyok!... Jó éjt.

Reim Lajos.

geségét. Reá nem is panaszkodunk. Látjuk benne az igyekezetet, hogy a közönségnek nyújtani akar valamit.

A czimszerep jó kézben volt. K a p o s s i J ó z s a bizonyára részes a dicsőségben, hogy a köz- önség figyelemmel kísérte a fejleményt. Erősen versenyzett vele S z e n d e A n n a, ki rokonszenves hangja, kitűnő szinpadit megjelenése, élénk játéka már is közönségünk kedvenczvé lett. R u b o s, L o c s a r e k n é, F o l l i n u s szintén sok tapsot nyertek.

Feltétlen dicsérrel kell megemlékeznünk az előadás egységes, folyékony voltáról, mely a tökéle- tes betanulás mellett, főkép a karmester érdeme, ki a hézagok partitúrából biztos kézzel vezette a sze- replőket. Kár, hogy a szöveg nem mindenütt simu — az ariához, mint az eredeti szöveg. A francia egy- szótaggal mondja ki azt, mi a magyarban hárommal fejezhető ki. Nem merénylet a szerző ellen, ha ilyenkor az orchester bizonyos változást szenved. Ezt megengedi magának a prágai és bpesti színház is. Közönség szép számmal.

Karcolatok.

— Innen, onnan, mindenünne. —

A milyen czudarul kezdte az ősz magát mutog- gatni, ép olyan nyájas és kedveskedő arcot vett mostanában fel.

Ugy tesz, mint az alapjában véve nagyon jó tanító.

Az első órákban, a gyöngye szívüek elretten- tésére dörög és csattog s mikor félni kezdtek tőle, akkor maga is megjéjed magától és kezes bá- rány válik belőle.

No hát csak viselje magát szépen az ősz. Ugy is csak — pünköszi királyság már az ő idei uralma.

A vén asszonyok nyarának derűje bizonyosan a szüretetek miatt keletkezett.

Hej! milyen vidám élet volt is most a ker- tekben.

A szölvő ontja a piszkos szinü mustot s most látják már az emberek, hogy nem hiába is rebes- gették, hogy „lesz még szölvő, lágy kenyér!”

Lett is. Bizonyosága sok véresre bevett emberi fej, melynek okozója a — forrongó must.

A szegény ember sokszor szeretne lenne császár, vagy épen török szultán is.

Pedig a szegény szultán most is nagyon meg- van szorulva.

Nem tudhassa melyik órában szorítják nya- kára a — zsinórt, a mikor aztán kámpez a szul- tánságnak.

Aztán a história is bizonyítja, hogy ritka szultán mulik ki tisztességesen az árnyék-világból.

De hát ne is irigyeljük tőle se a hatalmat, se a — zsinórt.

Azt hittük, vége lesz a vidám napoknak a szüretetek befejeztével, mert hiszen dísznótóról még a legvérmesebb hentesek sem mernek álmodni, még ez idő szerint.

A magas kórmány gondoskodott egy kis or- szágos czezőzóról a szüretetek folytatásául és a sertés- vészről súlytolt községek számára, a dísznótóróktól való kárpótlásokról.

Elrendelte a — k ö v e t v á l a s z t á s o k a t.

J e l ö l t van bőven, b o r i s van bőven, hát nagyon vig lehet az idei választás.

A hires „b e c s a l i” csárda a vidám szegény legények dalától nem hangzik egy mint most hang- zik a P a v i l l o n laktanya előtti tér a sok „h a p t á k”-tól „r e x - l i n s c h a n”-tól, meg egyéb veszedelmes — komendó szótól.

De ezeknek a fiuknak, a kiknek ez szölvő, még se lehet vágni olyan jó képet, [mint] a b e c s a l i vidám népsége a „jó bor mellett szép lány mellett”.

H Í R E K.

Őszi esték.

Elérkeztek a hosszú őszi esték.

Alig haladja meg a nap a delelőt, rohamosan siet az alkony sötét köntösét ráborítani a vidékre s a ragyogó csillagok mellett sötét borong a láthatár fölött.

A fűtőczák aszfaltjain a legujabb őszi öltözék- ben sétál a közönség, szíva a sült gesztenye illatától telített levegőt, melyben már érzik a közszen füst szaga is.

És korán tér kiki a maga otthonába. A lámpák kigyuladnak a kora esteli órákban és folyhat a vidám beszéd, az olvasás a szórakozás ezer meg ezer változata.

De boldog is egy kedves, csendes otthon. A hol a baj, a gond, a bú nem ütötte föl tanyáját, hol csak mosolygó arcok vannak, a melyekről a köl- csonös szeretet varázsa sugárzik.

A nap fénye már bádgyadtan engedi sugarait s a fák lombja napról-napra ritkul.

Csak az őszi rózsza szelid mosolyában elevenül már az elhervadt virágok bája s ez is készül lehul- ni, pihenni....

Az ősz bevonult s uralmát át vette.

Égő.

— Rendkívüli városi közgyűlés volt ma szombaton, gr. D e g e n f e l d József főispán elnöklete alatt, melyen felolvasták a királyi meg- hívót a jövő országgyűlésre. A központi választmány nem soká kitűzi a választás napját.

— Okt. 31. Az ev. ref. kollegiumban a hit- tanhallgatók „Önképző köre” megalakulván, elhatá- rozták, hogy a reformáció emlék-ünnepet e hó 31-kén megtartják kellő ünnepségek mellett.

— Adj szótot sáfár! Az országgyűlés befejeztével, városunk érdemes képviselői dr. Király Ferenc és dr. K o l a János holnap tartják beszámoló beszédeiket. Ugy halljuk, hogy mind a kettőt felkéri a jelöltség elfogadására, de dr. K i r á l y Ferenc ellen sokan szeretnék M á r k E n d r é t jelölni. T h a l y Kálmán is megtartja beszámolóját mielőbb s ő valószínűleg meg lesz választva az I. kerületben. Debreczenben zajos választásra nincs kilátás.

— Ki lesz a főgonnok? A tisztántuli egyházkerületeknek csak nem összes egyháza be- küldték már szavazataikat. Az összeszámolás hol- napután történik meg. Kétségtelen, hogy már most meg lesz gr. D e g e n f e l d főispán többsége és így a debreczeni egyháznak nem lesz alkalma kikö- szörülni azt a csorbát a mit szives volt magán ejte- ni. Az egész ország megmosolyogta azt az „Ügocsa non coronát”-féle eljárást.

— Október 6. A 13 aradi vértanu kivégez- tetésének évforduló napján gyász isteni tisztelt volt a r. katb. templomban s a hős tábornokok lelki üdvéért dr. V o l a f k a püsködő mondott fényes segédlettel misét. A nagy dalárda gyászdalokat éne- kelte s ez alkalommal már B a l o g h György kántor is éneket szép hangjával emelve az ünnepély méltó- ságát. Rendkívül megható volt, mikor a dalárda éne- kelte a kath. egyház ama megrázó bubánatos gyász- dalát, hogy:

Ments meg engem Uram, az örök haláltól,
Ama rettenetes napon minden bajtól.
Midőn az ég és föld megfogtak indulni,
S eljősz e világot lángokban itélni.

Nagyon megható volt, mikor a dalárda rákezdte a mi nemzeti imánkat az örök szép „H y m n u s z”-t, melyet a közönség állva hallgatott végig, s a miséző papság a közönséggel fel fordulva, imára kulcsolt ke- zekkel, áhítattal énekelte... Igen, igen! Meg bün- hődte már a nép a multat s jövendőt?

— A napdijas irnokok orsz. egyesületé- nek debreczeni fiókja a jövő héten gyűlést tart. A már belépett és fizető tagok részére az orsz. egye- sület leküldte a könyveket S z o m b a t h y János alelnöknek, ki azokat szét is osztotta. Sajnos a fize- tés sok jelentkezőt visszaléptni kényszerített de azért a vezetőség az hiszi, hogy 50—60 tag addig is össze verődik, a míg a napdijasok ügyét a város, az állam és más hatóságok rendezik. M á r k E n d r e ügyvéd, a tevékeny elnök buzgalma feljogosítja a díjnokok arra a reményre, hogy ügyük mielőbb a legkedvezőben lesz rendezve. De hát kívánatos volna, ha pár forint reszkripcióval a díjnokok mielőbb tömegesen jelentkezneek tagokul. A kedvez- mények élvezetében a befizető tagok december else- jével biznak.

— Dalestély. A debreczei munkás daley- let f. 1896. évi október 18-án, vasárnap, a „Margit” fürdő dísztermében J a n n y József egyleti karnagy vezetése mellett t á n c z z a l egybekötött zárt- köztű d a l e s t é l y t rendez, mel dalestély műsora a következő: 1. „Fohász” Gáltól. 2. „Huzad czig- any” Hubertől. 3. „Nemzeti zászló” Hubertől. 4. „Bár merre jár” Lányitól. 5. „Riadónak” Hubertől. Kezdeté este 8 órákor. Belépti-nyeg személyenként 60 kr. Előre váltott jegy 50 kr, Alapító- és pártoló tagok szabad-jegyüket használhatják. A szabad- jegy két személyre érvényes. Felülfizetések köszö- nettel vétetnek s hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók P é t e r Pál pénztárnok úrnál, K u r i á n Gyula órász-üzletében (főpiacz) és este a pénztárnál.

— Iskolaszék alakítás. A róm. kath. isko- laszék f. évi november hó 15-ik napján választás útján ujra fog alakulni, amely alkalomból a jelenlegi iskolaszék tagjai közül kilencet kisorsoltatvau, ezek helye fog ujalog betölteni. Választói jogot a szabá- lyok értelmében csak is azon kath. polgárok gyako- rolhatnak, kik az 1895. évre esedékes iskolai adójuk- kat f. évi november 1-ig befizetik. — Minél fogva mindazok, kik mult évi iskolai adójukkal még hátra- lékban vannak, ha ezen tartozásukat nov. 1-ig leróni elmulasztják, sem választatók sem választók nem lehetnek.

— Polgári iskola Debreczenben. A város közigazgatási bizottsága legközelebb tartott üléséből felkérte a városi tanácsot és a községi is- kolaszéket, hogy tegyenek sürgöses megfelelő lépé- seket polgári fiúiskola felállítására. A polgári fiúiskola létesítéséről tett előintézkedésekről felügyelet és támogatás czéljából minden három hónapban jelentést vár a közigazgatási bizottság. A z i p a r i f e l s ö b b s z a k i s k o l a állami létesítése iránt indított mozgalom is annyira haladt, hogy a városi tanács által kiküldött bizottság befe- jezett előmunkálatai alapján remélhető e tanintézet felállítására.

— Eljegyzés. S c h v a r t z Sámuel Borsod- Apátfalváról eljegyezte W e i s z Máttyás helybeli lakosnak kedves leányát L i n a kisasszonyt.

— A debreczeni őszi nagyvásárnak meglehetősen eredménye volt. A még mindig uralkodó sersévsz miatt sertésekben nem volt felhajtás. Lovat és szarvasmarhát azonban teljes számmal haj- tottak fel, s ugy a kínálat, mint a vétel nagy volt. A terménynek is nagy volt a keletje, kivéve a kukori- czát, melynek alacsony ára van a sertésvesz miatt. Ipari cikkekben nagy kínálat és számottevő keres- let volt.

— Gyász. Mély részvétellel értesültünk, hogy L ö f k o v i c s József helybeli tekintélyes ékszerész 76 éves korában végelegyengülésben meghalt. Teme- tése f. hó 7-én ment végbe nagy részvétéllel. Béke poraira.

— Házasság. A következő értesítést vét- tük: S c h v a r z Vilmos és neje született Neuwal- der Ida örömmel jeleotik leányuknak R e g i n á n a k

